

การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสาร
ภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชน:
กรณีศึกษา อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
Development of Self-access Learning Package to Enhance
Communicative English Skills of Community Tourism
Entrepreneurs: A Case Study of Doi Saket District,
Chiangmai Province

เดชา ตาละนีก¹, สำราญ ชันสำโรง², วิสuttiชัย ไชยสิทธิ³,
ปิ่น อะทะเทพ⁴, พระครูใบฎีกาทิพย์พนากรณ ชยาภินนุ⁵

Decha Talanuek¹, Samran Khansamrong², Wisuttichai Chaiyasit³,
Pan Athathep⁴, Phrakrubadeeka Thippanakorn Jayābhinando⁵

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Chiangmai Campus
Corresponding Author; E-mail: decha.tal@mcu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างสื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเองสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชน 2) เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของชุมชนผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชน 3) เพื่อประเมินผลการใช้สื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเองของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชน เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชน อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 30 คน โดยใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการสื่อสารภาษาอังกฤษ 2) ชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง 3) แบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังเรียนชุดสื่อการเรียนรู้ และ 4) แบบประเมินความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อชุดสื่อการเรียนรู้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าที (T-test)

ผลการวิจัย พบว่า 1) ชุดสื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเองได้ออกแบบตามความต้องการในการประกอบอาชีพของผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชน มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) อยู่ที่ 0.89 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.79 2) ผลการทดสอบความรู้ก่อนและหลังเรียนด้วยการใช้สื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เมื่อทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบค่าที มีค่าเท่ากับ 24.20 แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 และ 3) ผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.40$) องค์ความรู้จากการวิจัย คือ 1. การสร้างชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชน เป็นสื่อที่ออกแบบตรงกับความต้องการของกลุ่มตัวอย่างและสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน 2. ชุดสื่อมีหน่วยการเรียนรู้ที่ได้รับการออกแบบจากการศึกษาบริบทชุมชนเฉพาะ ทำให้กลุ่มตัวอย่างเรียนรู้ได้เร็ว มีประสิทธิภาพและสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง 3. กลุ่มตัวอย่างได้รับการพัฒนาในด้านที่ตรงกับความต้องการของตนเอง

คำสำคัญ: สื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง; การสื่อสารภาษาอังกฤษ; ผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชน

Abstract

The research has its objectives: 1) to construct a self- access learning package of community tourism entrepreneurs; 2) to develop communicative English skills of community tourism entrepreneurs; and 3) to evaluate the results of using self-access learning package of community tourism entrepreneurs. This is a quasi-experimental research. The populations are 30 community tourism entrepreneurs which are processed in a purposive sampling. The research instruments consist of 1) the questionnaire for surveying needs in developing community tourism entrepreneurs' communicative English skills; 2) the self- access learning package; 3) pretest and posttest; and 4) the form for evaluating community tourism entrepreneurs' opinion towards self- access learning package. Descriptive statistical methods are used in analyzing data: percentage, mean, standard deviation, and t-test.

The research results of the study reveal that 1) the self-access learning package designed according to community tourism entrepreneurs' needs with content validity at 0.89 and entire reliability coefficient at 0.79; 2) the pretest and posttest results show that the community tourism entrepreneurs have higher scores of communicative English skills after learning with t-test at 24.20 and significant level at 0.01; 3) the results concerning the opinion of community tourism entrepreneurs towards the self-access learning package are at good level ($\bar{X}=4.40$). The new body of knowledge is as follows: 1) the construction of a self-access learning package to develop English communication skills is designed from the needs of community tourism and can be used in daily life; 2) the self-access learning package is designed for the study of a specific community context. This allows the populations to learn quickly and efficiently and can learn by themselves; and 3) the populations are developed with their own needs.

Keywords: Self-access Learning Package; Communicative English Skills; Community Tourism Entrepreneurship

บทนำ

รัฐบาลไทยเห็นความสำคัญของการจัดการและการพัฒนาการท่องเที่ยว ดังจะเห็นจากยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืนตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559 ว่าด้วยการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจให้เกิดขึ้นจากปัจจัยภายในประเทศเป็นสำคัญส่งเสริมการลงทุนที่ยั่งยืน และสร้างความสมดุลของการเจริญเติบโตในทุกมิติ ทั้งด้าน

เศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม โดยให้ความสำคัญกับการลงทุนที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน การปรับโครงสร้างภาคบริการให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มกับสาขาบริการที่มีศักยภาพและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมบนฐานความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554: 66) ซึ่งมีประเด็นที่สำคัญด้านการท่องเที่ยว คือ การมุ่งเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจบริการที่มีศักยภาพสู่ธุรกิจเชิง

สร้างสรรค์ ใช้องค์ความรู้และเทคโนโลยีใหม่ในการพัฒนาสินค้าและบริการ และส่งเสริมการลงทุนในธุรกิจบริการที่มีศักยภาพเพื่อบุกเบิกตลาดใหม่ที่มีศักยภาพในต่างประเทศ อีกทั้งมุ่งพัฒนาระบบฐานข้อมูลภาคบริการโดยรวมของประเทศ ปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบและสิทธิประโยชน์ให้เอื้อต่อการลงทุน ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการประกอบธุรกิจ พัฒนาและพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด พัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจของธุรกิจท่องเที่ยวในกลุ่มพื้นที่ที่มีศักยภาพสูง จัดการการท่องเที่ยวให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน เสริมสร้างความเข้มแข็งของท้องถิ่น วิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการรายย่อยและบุคลากรภาครัฐเพื่อร่วมกันพัฒนาและเชื่อมโยงกับสาขาการผลิตและบริการที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ตามแนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ

นอกจากยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืนตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติแล้ว ยังปรับแผนด้านการท่องเที่ยวไปสู่การปฏิบัติให้ชัดเจนยิ่งขึ้น จึงมีการประกาศแผนพัฒนาการท่องเที่ยว

แห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559 เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 ซึ่งกำหนดให้กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาทำหน้าที่ให้คำแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐเพื่อจัดทำแผนงานหรือดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ โดยกำหนดนโยบายของแผนไว้ว่า เป็นการพัฒนาให้ประเทศไทยคงความเป็นผู้นำทางการท่องเที่ยวของภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกอย่างต่อเนื่อง โดยให้การท่องเที่ยวของประเทศไทยมีการพัฒนาควบคู่ไปกับสาขาเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเพื่อเป็นการเร่งรัดให้เกิดการกระจายรายได้และสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมและเข้มแข็งในการบริหารจัดการในธุรกิจท่องเที่ยวในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อผลประโยชน์ของท้องถิ่นโดยตรง และเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรของไทยให้คงความสมบูรณ์ ตลอดจนคงความเป็นเอกลักษณ์และวัฒนธรรมที่ชัดเจนโดยได้ประกาศวิสัยทัศน์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยว ดังนี้ “ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ มีความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวในระดับโลก สามารถสร้างรายได้และกระจายรายได้โดยคำนึงถึงความเป็นธรรม สมดุลและยั่งยืน”

จากวิสัยทัศน์นี้ จะพบว่าเป้าหมายของการจัดการด้านการ

ท่องเที่ยวของไทย คือ การพัฒนาความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว โดยเน้นด้านการสร้างและกระจายรายได้ ทั้งยังคำนึงถึงความสมดุลของทรัพยากรและความยั่งยืน

สำหรับจังหวัดเชียงใหม่ ตั้งอยู่ทางตอนเหนือของประเทศไทยที่มีความอุดมสมบูรณ์ของแหล่งธรรมชาติ และมีความเจริญทางเศรษฐกิจในลำดับต้น ๆ ของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการท่องเที่ยว ซึ่งวิภาวัลย์ วรพุฒิพงศ์ (ประชาชาติธุรกิจ, 2562) ประธานหอการค้าจังหวัดเชียงใหม่ กล่าวว่า เศรษฐกิจเชียงใหม่ภาพรวมปี พ.ศ. 2562 จะเร่งตัวขึ้นจากปี พ.ศ. 2561 ตามปัจจัยรวมของประเทศ โดยเฉพาะการท่องเที่ยวการเกษตร และการลงทุน ทั้งยังเป็นหัวเมืองใหญ่ในเขตภาคเหนือ มีการขยายตัวของธุรกิจ เป็นพื้นที่ที่มีความน่าสนใจ กล่าวคือ เป็นพื้นที่ที่รองรับการขยายตัวด้วยเส้นทางการคมนาคมและความเจริญทางด้านเศรษฐกิจจากองค์กรภาคเอกชนต่าง ๆ ที่เข้ามามีการลงทุนเพิ่มขึ้น ทั้งยังเป็นที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีความหลากหลาย ในแต่ละปีมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเดินทางมาเชียงใหม่เป็นจำนวนมากและพบว่านักท่องเที่ยวต่างชาติมีความนิยมที่จะหาที่พักแบบเคหะพำนักร (Homestay)

เพื่อต้องการเรียนรู้และเข้าใจวัฒนธรรม วิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น และจากการสัมภาษณ์เบื้องต้นจากผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชนอำเภอฝางสะแก จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้ประกอบการมีความสนใจในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการสื่อสาร เนื่องจากเห็นว่า มีความจำเป็นในการประกอบธุรกิจ กอปรกับจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มากขึ้นในช่วงปีที่ผ่านมา

จากข้อมูลเชิงประจักษ์ข้างต้น ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นโอกาสในการช่วยส่งเสริมพัฒนาศักยภาพในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษของผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของชุมชนท่องเที่ยว ทั้งเป็นการสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อตอบสนองความต้องการในการพัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับวิถีชุมชน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างสื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเองสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชนอำเภอฝางสะแก จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของชุมชนผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชนอำเภอฝางสะแก จังหวัดเชียงใหม่

3. เพื่อประเมินผลการใช้สื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเองของผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชนอำเภอต๋อยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นเชิงกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Research) โดยมีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชน อำเภอต๋อยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 30 คน โดยผู้วิจัยได้ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 4 ชนิด ดังนี้

2.1 แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชน อำเภอต๋อยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ โดยลักษณะคำถามเป็นแบบวัดประมาณค่า (Rating Scale) มีทั้งหมด 3 ตอน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ระยะเวลาที่ได้ศึกษาภาษาอังกฤษในระบบโรงเรียน

ตอนที่ 2 การสำรวจทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ การฟังและ

การพูด ของผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชน มีจำนวน 4 คำถาม ได้แก่ ข้อที่ 1 ท่านคิดว่า ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ (การพูดและการฟัง) ของท่านอยู่ในระดับใด ข้อที่ 2 ท่านคิดว่า ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ (การพูดและการฟัง) ของท่านเพียงพอต่อความต้องการในการสื่อสารหรือไม่ ข้อที่ 3 ปัจจุบันท่านกำลังศึกษาภาษาอังกฤษเพิ่มเติมหรือไม่ ข้อที่ 4 ท่านเคยศึกษาภาษาอังกฤษหรือค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งใดบ้าง

ตอนที่ 3 การสอบถามความต้องการมีต่อการพัฒนาสื่อการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชน มีจำนวน 5 ประเด็น ได้แก่ 1. การต้อนรับและการรับจองห้องพัก 2. การแนะนำและให้ข้อมูลที่พัก 3. การบริการอาหารและเครื่องดื่ม 4. การแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว 5. การแจ้งออกจากที่พัก

2.2 ชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง จำนวน 5 หน่วย ที่สร้างขึ้นจากความต้องการของผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชนโดยการรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ เป็นชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชน

2.3 แบบทดสอบวัด

ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารก่อนและหลังของผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชนอำเภออดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ สร้างแบบทดสอบทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษครอบคลุมเนื้อหาและจุดมุ่งหมายของคู่มือทั้ง 5 ด้าน ชนิดจำกัดคำตอบ (Restricted-respond Type) มีจำนวนทั้งหมด 50 ข้อ จากนั้น นำแบบทดสอบทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

2.4 แบบประเมินความพึง

พอใจของใช้คู่มือเพื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเองสำหรับผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชนอำเภออดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ลักษณะของคำถามเป็นแบบวัดประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดน้ำหนักคำตอบการให้คะแนนตามวิธีการสมมติ (Arbitrary Weighting Method) โดยสอบถามความพึงพอใจ ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา ด้านภาษา ด้านกิจกรรมฝึกฝนการใช้ภาษา ด้านการออกแบบสื่อการสอนและด้านการใช้ประโยชน์

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการติดต่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยจากวิทยาลัยสงฆ์เชียงใหม่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่ ถึงผู้นำชุมชนท่องเที่ยว อำเภออดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อขอรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จากนั้น ผู้วิจัยจัดเตรียมแบบสอบถามและดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว นำมาตรวจสอบความถูกต้องและนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ 1) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณโดยการวิเคราะห์เนื้อหาแล้วเขียนรายงานด้วยการพรรณนาประกอบตัวอย่าง 2) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์โดยการจัดเนื้อหาประเด็นต่าง ๆ เป็นหมวดหมู่ 3) วิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากแบบสอบถาม แบบประเมินข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากแบบทดสอบก่อนและหลังเรียนหน่วยการเรียนรู้ มา

วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4) เปรียบเทียบความสามารถทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษก่อนและหลังการเรียนรู้โดยใช้ชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยการใช้ชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยการทดสอบค่าที (T-test) 5) นำผลจากการวิเคราะห์มาจัดหมวดหมู่เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้พบผลการวิจัยตามลำดับวัตถุประสงค์การวิจัยดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อสร้างสื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเองสำหรับผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชน อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ มีผลวิจัย ดังนี้

1.1 ผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชนมีความจำเป็นในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในการประกอบอาชีพ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงที่มีอายุไม่เกิน 25 ปี การศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษอยู่ในระดับปานกลางและพอใช้ มีทักษะการสื่อสารไม่เพียงพอต่อความต้องการในการสื่อสาร เพราะไม่มีทักษะพื้นฐานภาษาอังกฤษที่เพียงพอ มีความรู้สีกอ่าย ไม่กล้า

สื่อสาร จำคำศัพท์ไม่ได้ ระยะเวลาที่ได้ศึกษาภาษาอังกฤษในระบบโรงเรียนประมาณ 1-6 ปี ปัจจุบันส่วนมากไม่ได้ศึกษาภาษาอังกฤษเพิ่มเติม บางคนจะศึกษาด้วยตนเองผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น แผ่นซีดี เว็บไซต์และแอปพลิเคชัน

1.2 ผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชนมีความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชนประเมินศักยภาพด้านทักษะการสื่อสารภาษาของตนเอง ส่วนใหญ่เห็นว่า ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษอยู่ในระดับปานกลาง พอใช้และควรปรับปรุง ประสิทธิภาพด้านทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษไม่เพียงพอต่อการประกอบอาชีพ กล่าวคือ ผู้ประกอบธุรกิจธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชน มีลักษณะการดำเนินธุรกิจที่ต้องพบปะกับชาวต่างชาติเป็นประจำ มีความจำเป็นต้องสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษทั้งกับชาวต่างชาติที่พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักและชาวต่างชาติที่ไม่ได้ใช้เป็นภาษาหลัก อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบธุรกิจส่วนมากไม่ได้ศึกษาภาษาอังกฤษเพิ่มเติม เนื่องจากมีภารกิจหน้าที่ที่ต้องทำ หากศึกษาก็จะศึกษาด้วยตนเองทางสื่อเทคโนโลยี รองลงมา คือ ค้นคว้าเพิ่มเติมด้วย

ตนเองจากตำราหรือคู่มือทั่วไปที่ไม่มี
เพียงพอกับความต้องการทำไรนัก

1.3 เนื้อหาทักษะภาษาอังกฤษที่ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวใน
ชุมชนต้องการพัฒนา คณะผู้วิจัยได้
ทำการศึกษาข้อมูลปฐมภูมิ โดยการลง
พื้นที่เป้าหมายและข้อมูลจาก
แบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลทั่วไป
ข้อมูลพื้นฐานทักษะภาษาอังกฤษ และ
ความต้องการในการพัฒนาทักษะ
ภาษาอังกฤษ แล้วนำผลการวิเคราะห์
มาสร้างหน่วยการเรียนรู้ด้วยตนเองที่มี
ลักษณะเฉพาะและสอดคล้องกับสภาพ
ปัจจุบันและความต้องการของกลุ่ม
ตัวอย่าง ได้จำนวน 5 ด้าน โดย
ความเห็นของผู้ประกอบธุรกิจ
ท่องเที่ยวในชุมชนที่เป็นผู้ประกอบการ
ธุรกิจร้านอาหาร สามารถเรียงลำดับ
จากด้านที่ต้องการพัฒนามากไปหาน้อย
ดังนี้ (1) ด้านการแนะนำสถานที่
ท่องเที่ยว (2) ด้านการบริการอาหาร
และเครื่องดื่ม (ทักษะ 2 ด้านนี้ ผู้
ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชน
ต้องการพัฒนาอยู่ในระดับดี) (3) ด้าน
การแจ้งออกจากที่พัก (4) ด้านการ
ต้อนรับและการรับรองห้องพัก (ทักษะ
2 ด้านนี้ ผู้ประกอบธุรกิจต้องการ
พัฒนาอยู่ในระดับดีมาก) และ (5) ด้าน
การแนะนำและให้ข้อมูลที่พัก (ทักษะ
ด้านนี้ ผู้ประกอบธุรกิจต้องการพัฒนา
อยู่ในระดับดี)

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อ
พัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ
ของชุมชนผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวใน
ชุมชน อำเภอต๋อยสะเก็ด จังหวัด
เชียงใหม่ มีผลวิจัย ดังนี้

2.1 การออกแบบชุดสื่อ
การเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้วิจัยได้
ออกแบบชุดสื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ
เพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ โดยมี
ขอบเขตเนื้อหาที่ศึกษา ประกอบด้วย
5 หน่วย ดังนี้ หน่วยที่ 1 การต้อนรับ
และการรับรองห้องพัก หน่วยที่ 2 การ
แนะนำและให้ข้อมูลที่พัก หน่วยที่ 3
การบริการอาหารและเครื่องดื่ม หน่วย
ที่ 4 การแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว หน่วย
ที่ 5 การแจ้งออกจากที่พัก ใน
การออกแบบชุดสื่อการเรียนรู้ด้วย
ตนเอง ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลปฐมภูมิ
โดยการลงพื้นที่เป้าหมายเพื่อเก็บ
ข้อมูลทั่วไป ข้อมูลพื้นฐานทักษะ
ภาษาอังกฤษและความต้องการในการ
พัฒนา และผนวกองค์ความรู้ที่ได้เข้า
กับข้อมูลทุติยภูมิจากการรวบรวม
เอกสารจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ แล้วนำ
ข้อมูลดังกล่าวมาสังเคราะห์ จากนั้น
นำผลการวิเคราะห์มาสร้างหน่วยการ
เรียนรู้ด้วยตนเองที่มีลักษณะเฉพาะ
สอดคล้องกับบริบทและความต้องการ
ของของกลุ่มตัวอย่าง หน่วยการเรียนรู้
จำนวนทั้ง 5 หน่วย มีเนื้อหาที่กลุ่ม

ตัวอย่างมีความต้องการในการเรียนรู้ และนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน

2.2 ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อเนื้อหาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชน อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ค่าดัชนีความสอดคล้องที่มีความเหมาะสมในการนำมาพัฒนาบทเรียนทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) อยู่ที่ 0.97 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.86

2.3 การเปรียบเทียบความรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน จากการใช้ชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชน อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้

คะแนนก่อนการเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 19.03 และได้คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 34.80 เมื่อทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบค่าที (T-test) มีค่าเท่ากับ 24.20 ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ผลการเปรียบเทียบการเรียนรู้ก่อนและหลังเรียนโดยการใช้ชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองสะท้อนให้เห็นว่า หน่วยการเรียนรู้ของชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองมีลักษณะเฉพาะสอดคล้องกับบริบทและความต้องการของกลุ่มตัวอย่างอย่างแท้จริงและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อประเมินผลการใช้สื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเองของผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชน อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ มีผลวิจัย ดังนี้

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ด้านเนื้อหา	4.44	0.42	ระดับดี
2. ด้านภาษา	4.34	0.51	ระดับดี
3. ด้านกิจกรรมฝึกฝนการใช้ภาษา	4.32	0.44	ระดับดี
4. ด้านการออกแบบ	4.39	0.53	ระดับดี
5. ด้านการใช้ประโยชน์	4.47	0.46	ระดับดี
ค่าเฉลี่ยรวม	4.40	0.36	ระดับดี

ตาราง 1 การประเมินผลการใช้สื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเองของผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชน อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

จากตารางจะเห็นว่า ผู้ประกอบธุรกิจมีความคิดเห็นต่อชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ซึ่งแบ่งเป็น 5 ด้าน คือ (1) ด้านเนื้อหา (2) ด้านภาษา (3) ด้านกิจกรรมฝึกฝนการใช้ภาษา (4) ด้านการออกแบบ และ (5) ด้านการใช้ประโยชน์ กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นต่อชุดสื่อการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.40$, $S.D.=0.36$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ผู้ประกอบธุรกิจมีความคิดเห็นว่า ชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองมีความสะดวกต่อการนำไปใช้ในทุกสถานการณ์ในระดับดีมาก ($\bar{X}=4.57$, $S.D.=0.57$) และเนื้อหาของชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ ($\bar{X}=4.53$, $S.D.=0.57$) อยู่ในระดับดีมากเช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณาทางด้านมีความคิดเห็นในระดับดีทุกด้านโดยเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการใช้ประโยชน์ มีค่าเฉลี่ย 4.47 ด้านเนื้อหา มีค่าเฉลี่ย 4.44 ด้านการออกแบบ มีค่าเฉลี่ย 4.39 ด้านภาษา มีค่าเฉลี่ย 4.34 ด้านกิจกรรมฝึกฝนการใช้ภาษา มีค่าเฉลี่ย 4.32

อภิปรายผล

ในการอภิปรายผล ผู้วิจัยขออภิปรายตามลำดับวัตถุประสงค์การวิจัย ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การสร้างสื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเองสำหรับผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชน อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ จะเห็นว่า ผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชนส่วนมากที่มีความต้องการพัฒนาทักษะ (การฟังและพูด) ภาษาอังกฤษจะเป็นเพศหญิง เมื่อพิจารณาโดยอาชีพแล้ว ผู้หญิงในสังคมชนบทส่วนใหญ่ทำหน้าที่เป็นแม่บ้าน ทำอาหารให้สมาชิกในครอบครัวและจบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีเวลาในการศึกษาภาษาอังกฤษในระบบโรงเรียน 1-6 ปีขึ้นไป อย่างไรก็ตาม ระดับทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ (การฟังและพูด) ของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางและพอใช้ ไม่เพียงพอต่อการประกอบอาชีพ จึงมีปัญหาในด้านจำคำศัพท์ไม่ได้ ไม่กล้าสนทนาภาษาอังกฤษกับชาวต่างชาติ แม้จะผ่านการศึกษาภาษาอังกฤษในระบบโรงเรียนมาแล้วก็ตาม แต่หลังจากจบการศึกษาก็ไม่ได้ศึกษาภาษาอังกฤษเพิ่มเติม เนื่องจากมีภาระหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ เมื่อมีความจำเป็นต้องเรียนรู้จึงศึกษาด้วยตนเองผ่านตำราหรือคู่มือเป็นครั้งคราว ซึ่งส่วนใหญ่ต้องการศึกษาภาษาอังกฤษเพิ่มเติมในด้านการเกี่ยวกับการประกอบอาชีพร้านอาหาร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย

ของลลิตา ภูทอง (2553: 89) ที่วิจัยเรื่องการศึกษาสื่อสารภาษาอังกฤษของผู้นำและสมาชิกชุมชนในเขตจังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่สามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อสื่อสารได้ คิดเป็นร้อยละ 32 ในขณะที่ผู้ไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร คิดเป็นร้อยละ 68 กลุ่มตัวอย่างสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษในด้านทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษอยู่ในระดับปานกลาง และทักษะการอ่านและการเขียนอยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของปวันรัตน์ นิกรกิตติโกศล (2559: 116-118) เรื่องการพัฒนานวัตกรรมสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบการร้านขายของที่ระลึก ร้านอาหารและเครื่องดื่มที่เกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี พบว่า ผู้ประกอบการมีความต้องการเรียนรู้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพิ่มเติมด้านคำศัพท์และบทสนทนาเพื่อฝึกทักษะภาษาอังกฤษมากที่สุด และมีความต้องการในการพัฒนาทักษะการฟังและพูดภาษาอังกฤษมากที่สุด นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับอัญชลี อติแพทย์ (2553: 45) ที่วิจัยเรื่องรูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเองในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ตำบลท่าคา อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า ผู้ให้บริการด้าน

การท่องเที่ยวส่วนมากเป็นผู้สูงอายุขาดความจำในเรื่องการใช้ภาษาและคำศัพท์ ขาดทักษะในการพูด ทำให้ไม่กล้าหรืออายที่จะสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ขณะที่สุนิดา ปานดำรงสถิต (2556: 37) ได้วิจัยเรื่องความต้องการใช้ภาษาอังกฤษของบุคลากรในสถานประกอบการธุรกิจโรงแรมจังหวัดปทุมธานี พบว่า การใช้ทักษะภาษาอังกฤษด้านการพูด การอ่าน การฟังและการเขียน ส่วนใหญ่จะใช้ทักษะในด้านการพูดมากที่สุดและใช้ในด้านการเขียนน้อยที่สุด มีการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารกับลูกค้ามากที่สุด และใช้การสื่อสารกับเพื่อนร่วมงานน้อยที่สุด ส่วนยุพาภรณ์ พิริยศิลป์ (2557: 24) ได้วิจัยเรื่องความต้องการทางด้านภาษาอังกฤษของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในเขตจังหวัดขอนแก่น พบว่า ทักษะทางด้านภาษาอังกฤษที่จำเป็นและสำคัญในสาขาอาชีพจากกลุ่มกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ทักษะการฟัง พูด อ่านและเขียน มีความจำเป็นเท่ากันในสาขาอาชีพทางด้านการท่องเที่ยว

จากงานวิจัยทั้งหมดที่กล่าวมาแสดงให้เห็นว่า ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสารยุคปัจจุบัน โดยเฉพาะการใช้ประกอบการธุรกิจระหว่างนักท่องเที่ยวที่ผู้ประกอบการต้องการพัฒนาทักษะ

การพูดมากกว่าทักษะอื่นใด ส่วนปัญหาที่พบประการหนึ่ง คือ การมีทัศนคติไม่กล้าพูดกับเจ้าของภาษาหรือนักท่องเที่ยว ซึ่งดูเหมือนว่า ความต้องการที่จะพัฒนาทักษะการพูดกับทัศนคติการไม่กล้าพูด ยังขัดแย้งกัน ดังนั้น การนำภาษาอังกฤษไปใช้ในการประกอบการธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นการท่องเที่ยวในชุมชนหรือการท่องเที่ยวด้านใดก็ตาม ผู้วิจัยเห็นว่า การปรับทัศนคติการใช้ภาษาของผู้ประกอบการเป็นสิ่งสำคัญที่สุด

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของชุมชนผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชน อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ประเด็นนี้จะเห็นว่า การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษจะใช้ชุดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยตนเองของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชนที่พัฒนามาจากความต้องการของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชนเอง อันเป็นการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะซึ่งจะสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ชุดการเรียนรู้ได้ ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีความเห็นว่าแหล่งศึกษาภาษาอังกฤษหรือค้นคว้าเพิ่มเติมควรเป็นการศึกษาด้วยตนเองจากการใช้ตำราหรือคู่มือเป็นหลัก เนื่องจากมีช่วงเวลาในการทำงานที่

แตกต่างกันออกไป อีกทั้งกลุ่มตัวอย่างบางส่วนเป็นผู้สูงอายุ ไม่สันทัดการใช้สื่อเทคโนโลยี ชุดสื่อการเรียนรู้มีเนื้อหาและรูปแบบกำหนดโดยความต้องการของผู้เรียนที่เน้นบริบทด้านธุรกิจท่องเที่ยว เช่น การต้อนรับและการรับรองห้องพัก การแนะนำและให้ข้อมูลที่พัก การบริการอาหารและเครื่องดื่ม การแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวและการแจ้งออกจากที่พัก เนื้อหาทั้งหมดจึงมีความเหมาะสม สอดคล้องกับระดับของผู้เรียน ดังที่ฮัทชินสันและวอเตอร์ส (Hutchinson & Waters, 1989) ระบุว่า การเรียนภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ มีความแตกต่างกับการเรียนภาษาอังกฤษทั่วไป ทั้งในด้านผู้เรียนซึ่งส่วนมากเป็นผู้ใหญ่และในด้านเวลาที่มีการกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจนแน่นอน และระบุว่ากระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะจะเริ่มต้นจากการพิจารณาถึงความต้องการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นปัจจัยสำคัญ แนวคิดนี้สะท้อนให้เห็นว่า การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษต้องเริ่มจากการที่ “ผู้เรียนอยากจะเรียน” ไม่ใช่ “ผู้สอนอยากจะสอน” และการพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ต้องพิจารณาทั้งส่วนเนื้อหาและการสอนเหมือนที่นูแนน (Nunan, 1999) กล่าวถึงการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนออกเป็น 2

ประการ คือ 1. ความต้องการในเนื้อหาในการเรียนและการทำงาน 2. ความต้องการในขั้นตอนการสอน ทั้งนี้ เพื่อให้การพัฒนาทักษะการใช้ภาษา เกิดประโยชน์สูงสุดในการทำงานของผู้ประกอบการ ประเด็นนี้สุเมธ แยม นุ่น (2552: 11-18) ได้วิจัยเรื่อง *สหกิจศึกษา: รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ* ซึ่งทำให้เห็นชัดเจนถึงการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ว่า มีความสัมพันธ์กับการทำงาน ในงานวิจัยนี้พบว่า การเรียนรู้เชิงบูรณาการกับการทำงาน (Work Integrated Learning: WIL) ที่มีรูปแบบการสลับเวลาเรียนกับเวลาทำงาน (Sandwich Course) เป็นการสร้างการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experimental Learning) ที่ได้รับจากการปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ (Work-based Learning) ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนที่เป็นผู้ทำงานในสถานประกอบการ ธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชนมีโอกาสประยุกต์ความรู้ที่ได้เรียนรู้จากชุดสื่อการเรียนรู้เข้ากับทักษะการทำงานและทักษะวิชาชีพ เกิดการเรียนรู้ชีวิตการทำงานจริง ฉะนั้น กลุ่มตัวอย่างจึงสามารถเรียนรู้ทักษะภาษาอังกฤษจากชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 การประเมินผลการใช้สื่อการเรียนรู้

ภาษาอังกฤษด้วยตนเองของผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชน ประเด็นนี้จะพบว่า ความคิดเห็นของผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชนต่อชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ โดยภาพรวมแล้วอยู่ในระดับดี หากพิจารณาเป็นรายด้านมีความคิดเห็นในระดับดีทุกด้าน แต่เมื่อพิจารณาประเด็นในแต่ละด้านมีข้อควรอภิปราย ดังนี้

3.1 ด้านเนื้อหา เนื้อหาของชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงกว่าทุกด้าน ($\bar{X}=4.53$) ประเด็นนี้ได้สัมพันธ์กับผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับระดับการศึกษา ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมปลาย (ร้อยละ 46.70) มีผลการประเมินทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 43.30) พอใช้และควรปรับปรุง มีค่าเท่ากัน (ร้อยละ 26.70) ไม่เพียงพอต่อการประกอบอาชีพ (ร้อยละ 100) อีกทั้งไม่ได้ศึกษาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเพิ่มเติม (ร้อยละ 93.30) ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผลการประเมินประเด็นเนื้อหาของชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ จึงมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าประเด็นอื่น ๆ ของด้านนี้ อย่างไรก็

ตาม เนื้อหาของชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองครอบคลุมประเด็นสำคัญครบถ้วน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำสุด ($\bar{X}=4.30$) ในด้านนี้ได้สัมพันธ์กับผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับความเพียงพอของทักษะภาษาอังกฤษในการประกอบอาชีพ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นตรงกันว่า ภาษาอังกฤษไม่เพียงพอต่อการประกอบอาชีพ (ร้อยละ 100) ซึ่งทำให้ความต้องการเนื้อหาชุดสื่อการเรียนรู้ไม่มีเพียงพอต่อความต้องการ

3.2 ด้านภาษา คำสั่งใช้ในชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองมีความชัดเจน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในด้านนี้ ($\bar{X}=4.43$) ภาษาที่ใช้ในชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองมีความชัดเจน มีค่าเฉลี่ยรองลงมา ($\bar{X}=4.40$) ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ที่ศึกษา แคมมณี (2545: 51) ได้สรุปการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีไว้ว่า ผู้สอนควรสอนจากสิ่งที่ผู้เรียนคุ้นเคยหรือมีประสบการณ์มาก่อน แล้วจึงเสนอสิ่งใหม่ที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งเก่า เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีและภาษาที่ใช้ในชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองมีความถูกต้องและสอดคล้องกับสถานการณ์จริง ($\bar{X}=4.20$) ตามลำดับ

3.3 ด้านกิจกรรมฝึกฝนการใช้ภาษา ความยากง่ายของ

กิจกรรมเหมาะสมต่อการฝึกฝนด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.43$) ในด้านนี้กิจกรรมที่เกี่ยวกับเนื้อหาของชุดสื่อมีความเหมาะสม และปริมาณของกิจกรรมก็เหมาะสมต่อการฝึกฝนด้วยตนเอง ซึ่งจัดอยู่ในระดับเดียวกัน ($\bar{X}=4.27$) และมีค่าเฉลี่ยรองลงมาตามลำดับ ส่วนกิจกรรมฝึกฝนการใช้ภาษาเป็นกิจกรรมที่จัดทำเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการใช้ภาษาและทบทวนความรู้ของตนเอง โดยสามารถตรวจสอบความถูกต้องได้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีกลุ่มพฤติกรรมนิยมที่ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543: 38-39) ให้ได้หลักการเรียนรู้ตามทฤษฎีไว้ว่า การเรียนรู้เกิดจากการกระทำและการสังเกตจากผู้อื่น จึงมีผลก่อให้เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้แบบใหม่ โดยการเรียนรู้ควรเริ่มจากสิ่งที่ย่อยไปหาสิ่งที่ยากซับซ้อน จากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่ เริ่มทีละเล็กทีละน้อยและเป็นไปตามลำดับขั้นตอนของการฝึกหัด อันหมายถึง การสร้างพฤติกรรมตอบสนองต่อสิ่งเร้าใดสิ่งเร้าหนึ่งอย่างซ้ำ ๆ เพื่อให้จำได้อย่างคงทน ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องที่จำเป็นในการเรียนทักษะต่าง ๆ

3.4 ด้านการออกแบบขนาดของชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองมีความเหมาะสม แบบและขนาดตัวอักษรมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย

อยู่ในระดับสูงสุด ($\bar{X}=4.47$) และรูปภาพประกอบมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยรองลงมา ($\bar{X}=4.20$) ตามลำดับ ชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองได้รับการออกแบบเป็นแบบคู่มือสำหรับพกพา โดยมีเนื้อหาแบ่งออกเป็นคำศัพท์ ประโยค บทสนทนา ตัวอย่างการใช้ แบบฝึกหัดท้ายหน่วยเรียนและเฉลยคำตอบเพื่อความเหมาะสมสำหรับผู้เรียนทุกเพศทุกวัย สะดวกในการพกพาติดตัวและสามารถใช้ศึกษาได้ทุกที่ทุกเวลา ซึ่งสัมพันธ์กับผลการวิเคราะห์แหล่งศึกษาภาษาอังกฤษหรือค้นคว้าเพิ่มเติมที่กลุ่มตัวอย่างใช้ ได้แก่ ตำราหรือคู่มือ (ร้อยละ 13.30) และสอดคล้องกับอัญชลี อติแพทย์ (2553: 55-58) ได้กล่าวว่า รูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเองในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ตำบลท่าคา อำเภอมักพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ที่ผู้ให้บริการต้องการพบว่า ผู้ให้บริการสนใจการใช้สมุดภาพ คำศัพท์ คำศัพท์บทสนทนา เทปบันทึกเสียง ซีดี/วีซีดีฝึกพูดด้วยตนเอง และโครงการเรียนรู้รายบุคคล โดยผู้ให้บริการต้องการสมุดภาพคำศัพท์ สนทนามากที่สุด โดยสมุดภาพมีคำศัพท์หรือคำอธิบายทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษประกอบและจัดทำเป็นเล่มแยกตามกลุ่มอาชีพ

3.5 ด้านการใช้ประโยชน์ชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองมีความสะดวกต่อการนำไปใช้ในทุกสถานการณ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.57$) ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาได้แก่ ชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองช่วยเพิ่มพูนทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ($\bar{X}=4.40$) และชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองมีประโยชน์และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบธุรกิจมี ($\bar{X}=4.33$) ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับวราพร พูลเกษ และคณะ (2555: 52) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของชุมชนหมู่บ้านโฮมสเตย์เพื่อเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยว: กรณีศึกษาบ้านโคกโก่ง ตำบลกุดหว้า อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า การปรับปรุงและพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชนหมู่บ้านโฮมสเตย์ จะต้องเน้นการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาที่เกิดขึ้นประโยชน์ต่อการนำไปใช้จริงในการต้อนรับและแนะนำนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในหมู่บ้านโฮมสเตย์ เนื้อหาที่นำมาใช้ในการพัฒนาทักษะการสื่อสารต้องมีความสอดคล้องกับท้องถิ่นให้มากที่สุด และต้องติดตามผลของการพัฒนาทักษะการสื่อสารของชุมชนหมู่บ้านโฮมสเตย์ที่นำความรู้ไปปรับใช้ในการต้อนรับและแนะนำนักท่องเที่ยว

ชาวต่างประเทศตามสถานการณ์และ
บริบทของท้องถิ่น

องค์ความรู้จากการวิจัย

ผลจากการดำเนินงานวิจัยครั้งนี้
สามารถสรุปองค์ความรู้วิจัยที่ได้รับ
ดังต่อไปนี้

1. การสร้างชุดสื่อการเรียนรู้
ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสาร
ภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบการ
ธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชน อำเภอตอ
สะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ เป็นสื่อที่ได้รับ
การออกแบบที่ตรงกับความต้องการ
ของกลุ่มตัวอย่างและสามารถนำไปใช้
ได้จริงในชีวิตประจำวัน

2. ชุดสื่อมีหน่วยการเรียนรู้
ได้รับการออกแบบขึ้นจากการศึกษา
บริบทชุมชนเฉพาะ ทำให้กลุ่มตัวอย่าง
เรียนรู้ได้เร็วและมีประสิทธิภาพและ
สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

3. กลุ่มตัวอย่างได้รับการ
พัฒนาในด้านที่ตรงกับความต้องการ
ของตนเอง

สรุป

จากที่กล่าวมา สามารถสรุป
การวิจัยได้ว่า 1) การสร้างสื่อการ
เรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเองสำหรับ
ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชน ผู้
ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชนมี
ความจำเป็นในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อ
การสื่อสารในการประกอบอาชีพ ส่วน

ใหญ่ของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศ
หญิงที่มีอายุไม่เกิน 25 ปี มีการศึกษา
อยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มี
ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ อยู่ใน
ระดับปานกลางและพอใช้ มีทักษะการ
สื่อสารไม่เพียงพอต่อความต้องการใน
การสื่อสาร เพราะไม่มีทักษะพื้นฐาน
ภาษาอังกฤษที่เพียงพอ มีความรู้สึกล
อาย ไม่กล้าสื่อสาร ระยะเวลาที่เคย
ศึกษาภาษาอังกฤษในโรงเรียน
ประมาณ 1-6 ปี ปัจจุบันไม่ได้ศึกษา
เพิ่มเติม จึงใช้วิธีศึกษาด้วยตนเองโดย
ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ดังนั้น การ
สร้างสื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วย
ตนเองสำหรับผู้ประกอบการ
ธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชนจึงศึกษาข้อมูลป
ฐมภูมิจากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลพื้นฐาน
ทักษะภาษาอังกฤษและความต้องการ
ในการพัฒนา รวมถึงข้อมูลทุติยภูมิจาก
เอกสารวิชาการ ๆ แล้วนำข้อมูลมา
สังเคราะห์ วิเคราะห์สร้างหน่วยการ
เรียนรู้ด้วยตนเองที่มีลักษณะเฉพาะให้
สอดคล้องกับบริบทและความต้องการ
ของกลุ่มตัวอย่าง

2) การออกแบบชุดสื่อการ
เรียนรู้สำหรับสำหรับผู้ประกอบการ
ธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชน พบว่า มีคะแนน
หลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียน ผล
การเปรียบเทียบโดยการใช้ชุดสื่อการ
เรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเองดังกล่าว
นี้ สะท้อนให้เห็นว่า หน่วยการเรียนรู้

ของชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองมีลักษณะเฉพาะ สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของกลุ่มตัวอย่างสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) ผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชนมีความคิดเห็นต่อชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษที่แบ่งเป็น 5 ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเนื้อหา ด้านภาษา ด้านกิจกรรมฝึกฝนการใช้ภาษา ด้านการออกแบบและด้านการใช้ประโยชน์ จะเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นต่อชุดสื่อการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณารายละเอียดแล้วพบว่า ผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชนมีความคิดเห็นว่า ชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองมีความสะดวกต่อการนำไปใช้ในทุกสถานการณ์ในระดับดีมากและเนื้อหาของชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่อยู่ในระดับดีมากเช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณารายด้านมี

ความคิดเห็นในระดับดีทุกด้านโดยเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการใช้ประโยชน์ ด้านเนื้อหา ด้านการออกแบบ ด้านภาษาและด้านกิจกรรมฝึกฝนการใช้ภาษา

อย่างไรก็ตาม งานวิจัยนี้ยังมีข้อจำกัดในด้านวัยและแรงจูงใจของกลุ่มตัวอย่างในการเข้าร่วมการดำเนินการวิจัย รวมถึงพื้นที่การวิจัยที่เข้าถึงยากตามสภาพของฤดูกาล ขณะที่ชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองก็มีเนื้อหาเฉพาะกลุ่มเป้าหมายนี้เท่านั้น จึงไม่สามารถครอบคลุมเนื้อหาการสื่อสารทั้งหมดได้ ดังนั้น การพัฒนาต่อยอดงานวิจัยนี้จึงสามารถทำได้ด้วยการพัฒนาเนื้อหาให้ครอบคลุมการสื่อสารที่หลากหลาย รวมถึงการประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับยุค 4.0 ที่เน้นการใช้เทคโนโลยี เช่น การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาออนไลน์ การใช้แอปพลิเคชันหรือแอนิเมชันด้านภาษาในการสื่อสารก็จะทำให้การประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวในชุมชนมีความยั่งยืนยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- ทิตนา แคมมณี. (2545). *กระบวนการเรียนรู้ความหมายแนวทางการพัฒนาและปัญหาข้อใจ*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- ประชาชาติธุรกิจ. (4 มกราคม 2562). *วิภาวัลย์ วรพิมพ์วงศ์ มองเศรษฐกิจเชียงใหม่ปี 2562*. สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2562, จาก <https://www.prachachat.net/local-economy/news-273732>

- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพ.
- ปวันรัตน์ นิกรกิตติโกศล. (2559). การพัฒนานวัตกรรมการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบร้านขายของที่ระลึก ร้านอาหารและเครื่องดื่มที่เกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี. *วารสารสมาคมนักวิจัย*. 21 (2), 110-122.
- ยุพาภรณ์ พิริยศิลป์. (2557). ความต้องการทางด้านภาษาอังกฤษของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในเขตจังหวัดขอนแก่น. *วารสารการบริการและการท่องเที่ยวไทย*. 9 (2), 16-30.
- ลลิตา ภูทอง. (2553). *การศึกษาสื่อสารภาษาอังกฤษของผู้นำและสมาชิกชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวชุมชนในเขตจังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย*. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- วรภาพร พูลเกษ และคณะ. (2555). *การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของชุมชนหมู่บ้านโฮมสเตย์เพื่อเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยว: กรณีศึกษาบ้านโคกโก่ง ตำบลกุดหว้า อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์*. รายงานวิจัย. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559)*. กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สุนิดา ปานดำรงสถิต. (2556). ความต้องการใช้ภาษาอังกฤษของบุคลากรในสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม จังหวัดปทุมธานี. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี*. 5 (1), 29-38.
- สุเมธ แยมุ่น. (2552). รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ. *วารสารสหกิจศึกษาไทย*. 1 (1), 11-18.
- อัญชลี อติแพทย์. (2553). *รูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเองในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ในพื้นที่ตำบลท่าคา อำเภอดำรงวิทยารพบุรี จังหวัดสมุทรสงคราม*. รายงานวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- Hutchinson, T. and Waters, A. (1989), *English for Specific Purpose: A Learning-centered Approach*. New York: Cambridge University Press.
- Nunan, D. (1999). *Second Language Teaching & Learning*. Boston: Heinle & Heinle Publishers.